

Rozwój techniki szansą i zagrożeniem dla człowieka

22

„(...) szacunek dla życia wymaga, aby nauka i technika były zawsze podporządkowane człowiekowi i jego integralnemu rozwojowi”.

(Jan Paweł II, Evangelium vitae, 81)

Rzeczywistość, w której żyjemy, jest niewątpliwie czasem przemian społeczno-gospodarczych. Nie sposób przy tym bagatelizować wciąż rosnącego postępu w technice.

Stwarzając człowieka na swój obraz i podobieństwo, Bóg powierza jego staraniom całe stworzenie, które odtąd powinno mu służyć: „(...) byście panowali nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi” (Rdz 1,28).

Bóg zaprasza człowieka do współpracy, aby dzięki swemu twórczemu myśleniu mógł świat upiększać i ulepszać. Postawił go w centrum stworzenia jako istotę najdoskonalszą. Jest ona obrazem samego Stwórcy, stąd jej wielka godność. Bóg czyni człowieka od początku szczęśliwym, gdyż – jak podaje Pismo Święte – „wszystko, co stworzył, było bardzo dobre” (Rdz 1,31). Bóg zagwarantował człowiekowi, że o ile tylko będzie spełniać misję, do jakiej został powołany, osiągnie pokój i dobrobyt.

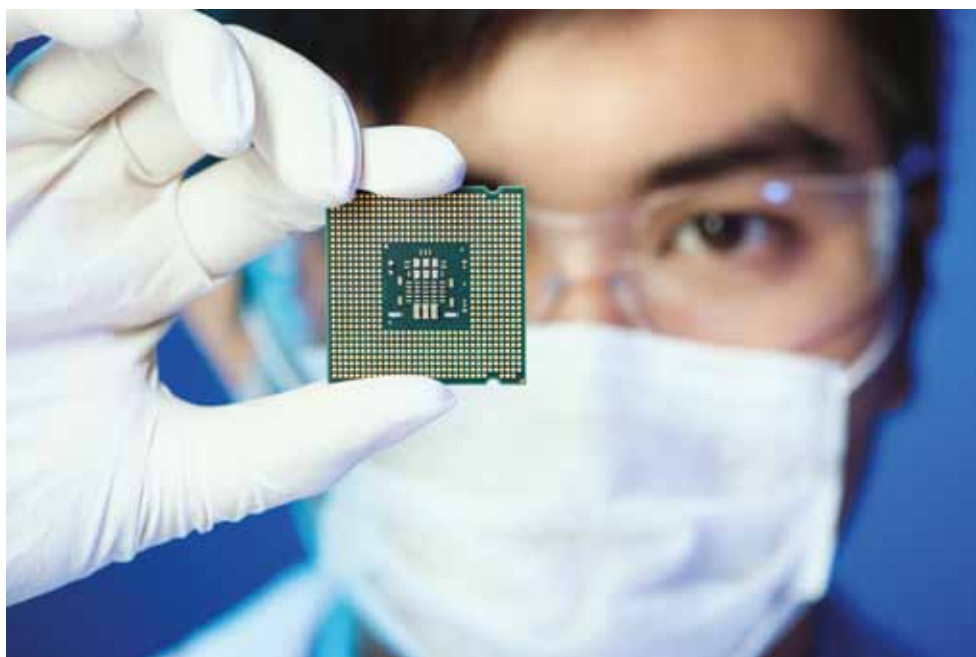

„Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę. Po czym Bóg im błogosławił, mówiąc do nich: «Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną; abyście panowali nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi». I rzekł Bóg: «Oto wam daję wszelką roślinę przynoszącą ziarno po całej ziemi i wszelkie drzewo, którego owoc ma w sobie nasienie; dla was będą one pokarmem. A dla wszelkiego zwierzęcia polnego i dla wszelkiego ptactwa w powietrzu, i dla wszystkiego, co się porusza po ziemi i ma w sobie pierwiastek życia, będzie pokarmem wszelka trawa zielona». I stało się tak. A Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre”.

(Rdz 1,27-31)

Badania naukowe wszelkiego rodzaju stanowią wyraz ludzkiej władzy nad światem. Nauka i technika to cenny majątek, jeśli tylko służą człowiekowi, stymulując jego integralny rozwój dla dobra wszystkich. Nie mogą jednak być celem samym w sobie ani ostatecznym celem ludzkiego postępu. Muszą być podporządkowane człowiekowi, od którego biorą początek i dynamikę, a zatem w osobie i w jej wartościach moralnych znajdują one swoją celowość, lecz powinny być świadome swoich ograniczeń.

Dzisiaj jesteśmy świadkami, jak człowiek czyni sobie ziemię poddaną, korzystając z postępu i zaspokajając swoje potrzeby materialne, ale zarazem ten sam człowiek, źle korzystając z dóbr świata, niszczy przyrodę, narusza ład ekologiczny, czyniąc siebie niewolnikiem zdobyczy naukowych. Technika nigdy nie może być celem samym w sobie, nie może też być wykorzystywana do osiągnięcia maksymalnych zysków kosztem dobra wspólnego, nie wolno jej nadużywać w celu panowania nad innymi. A przecież gigantyczne kwoty

przeznaczone są na zbrojenia, gdy miliony ludzi cierpią głód. Jesteśmy świadkami cywilizacyjnych absurdów w dziedzinie medycyny. Dzięki współczesnej technice medycznej opanowano wiele chorób, które prześladowały ludzkość, ale zarazem nigdy dotąd medycyna nie przyczyniała się w takim stopniu do uśmiercania milionów dzieci w łonach matek. Zawsze należy pamiętać o pierwszeństwie człowieka przed techniką.

Pomyśl

„Istotny sens (...) «panowania» człowieka w świecie widzialnym, zadanym mu przez samego Stwórcę, leży w prymacie osoby w stosunku do rzeczy, leży w pierwszeństwie ducha wobec materii”.

(Jan Paweł II, Redemptor hominis, 16)

- W jakim celu korzystasz z komputera, Internetu lub innych osiągnięć techniki?

Zapamiętaj

„Sam postęp techniczny nie wystarczy, aby ziemia stała się bardziej ludzkim miejscem zamieszkania (...). Ekonomia i technika tracą wszelki sens, jeśli nie przyczyniają się do doskonalenia człowieka, któremu mają służyć. A człowiek o tyle tylko jest naprawdę człowiekiem, o ile panując nad swymi czynami i osądzając ich wartość, sam jest autorem własnego postępu. Winien zaś to czynić w zgodzie z daną mu przez Stwórcę naturą, której wymagania i możliwości dobrowolnie przyjmuje”.

(Paweł VI, Populorum progressio, 34)

Zadanie

Napisz, z jakich osiągnięć techniki korzystasz oraz jakich zasad powinieneś przestrzegać, by nie stały się one dla ciebie zagrożeniem.